

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

EVANGHELIA

Ioan 3, 13-17.

Precum Moisi a înălțat șarpele în pustie, așa a fost înălțat Fiul omenească pe crucea răscumpărării.

Căci răstignirea Mântuitorului e jertfa de răscumpărare pentru păcatele omenirii. Din acest adevăr își adapă cei buni forțele istovite. Dar pe cât de mare e rolul reînviator al acestui adevăr, pe atât de greu e de cuprins cu mintea omenească. Ce minune s'a petrecut atunci pe dealul Căpăținei?

În multe suflete un act de căință. Căci au văzut și au înțeles: ei au răstignit pe Isus, dar împreună cu El, și mai mult decât pe El, au răstignit propria lor ticăloșie. În momentul acela Iisus purta întreaga osândă lumii, toată ticăloșia și murdăria sufletească, a cărei revărsare preface viața oamenilor într'un iad plin de chinuri și de suferințe. Împreună cu Hristos au fost răstignite pe lemnul osândei: mândria cărturarilor, îngâmfarea saducheilor, fățarnicia fariseilor, lăcomia trădătorului, lașitatea politicianului, cruzimea ostașilor și răzburarea răutăcioasă a celor ce se credeau înșelați în visurile lor deșarte.

Așa a spus Mântuitorul: „Iar eu, când voi fi înălțat de pe pământ, îi voi trage pe toți la mine.“ Într'a-devăr, a trebuit să fie înălțat pe lemnul crucii, ca să poată fi văzut de lumea întreagă. Încă nu i se luase trupul de pe cruce, când cel dintâiu păgân, sutașul roman, a făcut mărturisirea solemnă: „cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu a fost acesta.“ De atunci, însușindu-și sfânta mărturisire a sutașului, nenumărate generațiuni dornice de închinare cu duhul și adevărul și-au plecat cu smerenie genuinchii în fața crucii.

Și astfel, din mila lui Dumnezeu, Crucea a devenit simbolul mântuirii. Până când se va găsi în suflete un grăunte de cuviințioșie, Crucea va rămânea spaima făcătorilor de rele, deșteptătoarea conștiințelor adormite, călduza celor plecați pe drumul binelui și al adevărului, nădejdea celor ce se găsesec între greutăți și necazuri.

Crucea e stăpâna lumii; un nou soare răsărit din bezna întunecului, ca să răspândească lumină și căldură peste viața morală a oamenilor.

Crucea e semnul, care ne garantează biruința.

I. G.

LA POSTUL DE VEGHE

Început de Septembrie. Se cunoaște după staturile de rândunele, cari fac ultimele exerciții de plecare înainte de a-și lua zborul spre alte țări mai calde. De-odată cu ele se pregătesc de plecare și staturile copiilor gălăgioși și zburdalnici spre porțile larg deschise ale școlilor. Toate acestea ne dau de veste, că vacanța cea atât de mult dorită, de părinți și de copii deopotrivă, s'a sfârșit. De acum începe un nou an de încredată muncă, reluându-se activitatea întreruptă cu ultimul examen. Energia acumulată în timpul verii așteaptă cu înfrigurare și neastâmpăr prilejul de-a se pune în acțiune în vederea completării și desăvârșirii aceluia marelui ideal, ce formează obiectivul pedagogiei contemporane: formarea caracterului.

Într'un articol anterior arătam unii dintre factorii educativi chemați să realizeze acest ideal, precum și unele lacune întâmpinate la desăvârșirea lui, dintre cari locul prim îl ocupă o dragoste ce degenerază în adevărată slăbiciune, de care unii părinți sunt cuprinși față de progenitura lor. Din această stare de exagerată afecțiune rezultă o serie întreagă de neajunsuri, cari toate se opun la realizarea scopului urmărit. Aceasta nu înseamnă, că părinții nu trebuie să-și iubească odraslele, ceace ar fi și imposibil, ci numai să-și iubească și să-și manifesteze dragostea în așa fel, încât copiii să n'o prea observe.

Deoarece dragostea excesivă anihilează voința, prea crește copii de bani gata, cari nu sunt în stare să facă față nevoilor vieții. Neamțul are o expresie foarte potrivită pentru a caracteriza acest exces de afecțiune, când zice „Affenliebe“, dragoste de maimuță. De unde e luată această expresie ciudată? Se spune, că maimuța-și iubește într'atâta copiii, îi linge și-i îmbrățișează cu atâta patimă, încât îi omoară cu dragostea. La om aceasta nu se înțelege ad

litteram. Omul nu ucide trupul, ucide însă sufletul copilului, nelăsându-l să se desvoalte spre a deveni membru activ al societății. Cine n'a întâlnit familii, unde s'a instalat un nou altar de închinare? Pe tron șade un mic tiran, uneori numai de patru-cinci ani, dar conștiu de puterea ce exercită. De acolo tună și fulgeră, dorește tot ce vede sau ce-i trăneste prin căpșor, iar umilii supuși din casă se întrec să-și împlinească toate toanele. E ușor de prevăzut ce se va alege dintr'un asemenea desmierdat, neobicinuit să se supună nici unei autorități și incapabil de orice acțiune serioasă. La cel dintâi contact cu realitatea, extrem de aspră pentru el, când nu va mai simți aripă ocrotitoare deasupra sa, va cădea zdrobit, blestemându-și soarta, dar și pe cei ce i-au dat viață fizică, fără să se fi îngrijit de întărirea puterilor sufletești. Drept aceea se impune, ca de mic să fie deprins cu disciplina, să-și înfrâneze dorințele și să lupte el pentru realizarea lor.

Afară de aceasta copilul mai trebuie și supravegheat în timpul liber. Nu se cere ca părinții să facă pe detectivul amator. Dar să știe în orice clipă, unde e copilul lor, cu ce se ocupă, în ce fel de societate umblă? Care e cel mai bun prieten al lui? Ce vorbesc împreună? Ce cărți preferă? Ce filme-i plac? Ce ascultă la radio? Cu ce impresii se re'ntoarce dela strand? Sunt chestiuni ce merită o atenție deosebită.

Unde duce lipsa de supraveghere, încrederea și libertatea prea mare acordată copiilor, cari în majoritatea cazurilor abuzează de ele, s'a putut constata nu odată din raportagiile ziarelor, cronica faptelor diverse alimentându-se din belșug cu isprăvile tineretului, nesupravegheat îndeajuns de cei chemați. Și încă prin presă au transpirat numai unele din aceste isprăvi. Dar câte au rămas necunoscute

„Smeriți-vă deci sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalțe la timpul cuvenit.

Lăsați-i lui toată grija voastră, căci el are grijă de voi.“

I Petru 5, 6-7.

marelui public? Câți părinți nu-și impută — prea târziu — lipsa de atentă supraveghere? Câte tragedii n'ar putea fi evitate, câte vieți tinere n'ar putea fi salvate, dacă s'ar exercita un control mai sever.

Prea s'a n'rădăcinat mentalitatea, ca 'n timpul vacanței copilul să aibă libertate completă, iar odată intrat la școală, singura obligație a părinților rămâne aceea de-a îngriji de cerințele materiale ale lui, procurându-i casă, masă, haine și rechizite școlare. Incolo treaba școlii. Cel mult dacă se mai interesează de progresul la studii. Dar de supraveghere nici pomeneală. De aceea rămân de-a dreptul consternați când li se aduce la cunoștință hotărîrea consiliului profesoral, care le-a eliminat odorul, socotit ca un element periculos pentru sănătatea morală a colegilor. Toate acestea impun, ca cei indicați să facă operă de educație să-și aducă mai des aminte de proverbul: paza bună scutește primejdia rea.

Dar toate aceste sfaturi și măsuri preventive vor rămâne infructuoase, dacă părinții nu se vor nizu să ofere drept exemplu viu și demn de urmat pilda propriei lor vieți. Copiii au o putere de observație și un spirit critic foarte dezvoltat. Chiar dacă nu trădează prin nimic cele observate, în mintea lor însă contrazicerea dintre teorie și practică prinde rădăcini și imitând pe cei mari, vor trage și ei chiulul unde numai pot, eschivându-se dela cele impuse. Un exemplu din cele multe ne va lămuri deplin. Până copilul e mic, de regulă mama zice în fiecare seară rugăciunea dimpreună cu el, sugerându-i ideea că altcum va visa urit. Cu timpul însă copilul e lăsat să și-o spună singur, iar mama în vremea aceasta citește sau ascultă o romanță modernă la radio. Copilul a prins cum stau lucrurile. În mintea lui se formează următoarea judecată: ru-

găciunea e un lucru bun, dar numai pentru cei mici. Stăpânit de această idee, un copil a și întrebat odată: „Nu-i așa, mamă, c'apoi când voi fi mare ca voi, nu mai trebuie să mă rog nici eu?”

În asemenea condiții făcută, educația, evident, nu va produce aceea deprindere, încât copilul să funcționeze aproape ca un automat, mai ales când nu se știe controlat. Această stare ideală însă nu se obține prin vorbe, fie ele chiar și cele mai înțelepte sfaturi, ci prin pilda vie a vieții familiare. Copilul imită ceea ce vede la altul. El e oglinda fidelă a mediului, din care face parte. Acest mediu, la început familia, apoi școala, strada și societatea exercită o influență puternică, dar nu prin constrângere, ci prin sugestie. Mediul cu excepția câtorva fericite cazuri, nu creiază valori, personalități puternice. El omogenizează pe toți membrii, după chipul și asemănarea sa. Și cum „cei ce se aseamănă se adună,” copilul va căuta în mod instinctiv acel mediu, care se potrivește mai bine cu firea sa. Iar dacă în căutarea acestui mediu, a nimerit sau a fost atras intenționat într'unul stricat, compus din derbedei și dacă n'are destulă tărie morală să se smulgă din acel cerc viciat, atunci se va împlini reversul proverbului: „cei ce adună, cu timpul se aseamănă.” De aceea părinții vor da o deosebită atenție acestui capitol, căutând să se edifice asupra laturei morale a mediului frecventat de copil.

Acest lucru e mai important astăzi ca oricând, deoarece trăim într'o lume, în care baciliile mișună cu milioanele și în atmosfera vieții spirituale și morale.

În viața spirituală modernă pătrund cu duiumul baciliilor ce infectează sufletul prin sofisme filosofice, prin murdăria unor

scrieri antireligioase și gazul sufocant al scrierilor ce-l atacă direct pe Hristos. Intreaga viață de azi, familia, societatea, lectura, distracțiile sunt infectate de microbii necredinței și imoralității. Trăim cu toții în această atmosferă, respirăm cu toții acest aer infectat, ce urmărește în mod sistematic subminarea temeliei morale a societății, bazată pe principiile celui răstignit pe Golgotha. Și cum nu putem evada din această atmosferă încărcată, trebuie să ne întărim sufletul, dacă voim să nu devenim prada acestui dușman perfid. Aplicând o metodică profilaxie morală, ne păstrăm sufletul curat. E același lucru cași pe terenul profilaxiei trupesti. E lucru știut, că toți

absorbim zilnic o mulțime de bacili tuberculoși. Dar omul sănătos nu se resimte de influența lor, căci organismul-i sănătos și robust, pe nesimțite răpune acest dușman. La fel trebuie întăriți și copiii, prevenindu-i asupra pericolelor, la cari se expun și fortificându-i, ca să poată lupta cu succes împotriva relelor, ce le amenință deopotrivă sănătatea morală, ca și cea fizică. Dar spre aceasta se recere, ca părinții să fie la postul lor de veghe, secondând, iar nu sabotând, școala și „Straja Țării” în opera lor de educație morală. Numai așa ne vom păstra latinitatea în acest colț al răsăritului, numit odinioară „Dacia felix.”

EMIL NICOLESCU

Preotul în cadrul cooperăției.

Printre problemele la ordinea de zi ale guvernului prezidat de I. P. S. S. Patriarhul Miron, din care face parte și Prea Sfințitul nostru în calitate de Ministru al cultelor și artelor, este și problema ridicării vieții culturale și materiale a păturei rurale.

În vederea acestei îmbunătățiri, s'a creat posibilitatea de asociere a micului agricultor, comerciant și meseriaș pentru apărarea intereselor lor, prin legiferarea cooperăției.

În baza acestei legi s'au constituit cooperative pentru înlesnirea creditului necesar asociațiilor și fructificarea economiilor populare, adică Bănci populare, atât de necesare în prezent pentru satisfacerea nevoilor de credit a micilor agricultori; pentru aprovizionarea asociațiilor cu cele trebuitoare exercitării profesiei, precum și pentru valorificarea produselor muncii etc.

Examinând în mod comparativ progresul unităților cooperative românești în ființă cu cele minoritare, după 2 sau 3 ani de existență, se poate constata ușor starea de inferioritate a celor dintâi, — mai ales în comunele rurale.

Motivele acestei stări de anemie, de lipsă de progres, în care se pre-

zintă cooperăția rurală, se datorează în primul rând lipsei de educație în spirit cooperatist a poporului, împărțirii lui în tabere politice adverse (în trecut), și mai ales a lipsei de conducători pricepuți și devotați.

Biserica, fiind instituția cea mai apropiată de nevoile și aspirațiile neamului românesc, nu se poate desinteresa de această problemă, și de aceea ea trebuie îmbrățișată cu toată căldura și însuflețirea de către slujitorii altarelor.

Eliminarea politicii din viața satului a netezit calea pentru împăcarea taberelor vrășmașe și a creat posibilitatea unei rodnice colaborări între conducătorii lui.

La conducerea acestor instituții prezente și acelor din viitor, vor trebui ridicate elementele cele mai vrednice, mai bune și mai capabile.

Rolul preotului în cadrul cooperăției este nu de a căuta în primul rând foloase materiale, ci de a face cooperantilor educația simțului social, al iubirii de aproapele, al ajutorului reciproc, al desinteresării și jertfii pentru binele comun, în primul rând, și apoi dorința unei bune stări generale, este astăzi elementul cel mai prețios pe care se poate clădi o

cultură solidă și o civilizație capabilă de progres.

Menirea cooperăției este de a emancipa economic clasele sărace din mâna cămătarului străin și fără de suflet, care le-a exploatat și jefuit până în prezent.

Prin cooperăție, se dă posibilitatea micului agricultor, comerciant și meseriaș, a înlătura intermediarii, cămătarii, din calea ce trebuie să parcurgă marfa între producător și consumator.

Dar tot prin cooperăție, mai mult decât pe orice cale, se poate obține ridicarea morală, culturală și socială a claselor de jos, întrucât prin ajutorul ei se întărește simțul solidarității și al ajutorului reciproc, simțul demnității omenești și cetățenești; se ridică nivelul cultural punând la îndemâna culturii și civilizației fonduri considerabile, din cari se pot edifica biserici, școli, biblioteci, săli culturale etc. se ridică nivelul moral gonind din societate și din raporturile sociale: fraudă, falsificarea mărfurilor, exploatarea muncii, însuflând în oameni virtuți morale superioare.

Pentru înfăptuirea acestui principiu social complex, cu aspect economic în primul rând de ordin individual, apoi moral, social și juridic, în mijlocul vieții rurale, se cere stăruință, jertfă, muncă din partea preotului. Dar orice muncă ce vom depune pentru întărirea neamului să o facem cu toată dragostea după îndemnul apostolului Pavel: „Orice lucrați, lucrați din toată inima, ca pentru Domnul și nu ca pentru oameni.” (Colos. cap. 3, v. 22).

Când lozinca: „unul pentru toți și toți pentru unul” va deveni o realitate, o necesitate psihologică a poporului nostru, atunci vom trăi a doua desrobire a Neamului: cea economică, iar streinul pripășit în satele noastre, nesilit de nimeni, își va căuta o altă patrie.

Pr. Dr. VICTOR DEAC

„Precum m'a iubit pe mine Tatăl și eu v'am iubit pe voi. Rămâneți în dragostea mea.

Acestea vă poruncesc să vă iubiți unul pe altul.” Ioan 15, 9 și 17,

FOILETON

8 Septembrie: Nașterea Maicii Domnului.

„Nașterea ta de Dumnezeu Născătoare Fecioară, bucurie a vestit la toată lumea, că din tine a răsărit soarele dreptății, Hristos Dumnezeu nostru, care deslegând blestemul, a dat binecuvântare și stricând moartea, ne-a dăruit nouă viață veșnică.” (Troparul zilei.) Iată motivul pentru care sărbătorim pe Născătoarea de Dumnezeu; având în pântec pe Dumnezeu cel fără de ani, unește cerul cu pământul, cuprinzând în brațele ei pe cel necuprins, mai mare este decât cerul; născând pe Mântuitorul sufletelor noastre, pe Acela, care ne-a născut pe noi pentru o viață nouă, s'a făcut maica noastră a tuturor, care prin rugăciunile sale, către Fiul său și Dumnezeu nostru, ne căș-

tigă nemurirea și ne umple de darurile ce le-am pierdut prin călcarea poruncii lui Dumnezeu.

De aceea vom zice cu cântarea bisericească „Ce te vom chema ceea ce ești cu dar dăruită: cer — că ai răsărit pe soarele dreptății; raiu — că ai odrăslit floarea nesticăciunii; fecioară — că ai rămas nesticată; maică curată — că ai avut în sfintele tale brațe, Fiu pe Dumnezeul tuturor; pe Acela roagă-l să măntuiască sufletele noastre. (Ceaslov), și cu o altă cântare bisericească: „Că de nu ai fi stătut tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi măntuit pe noi dintru atâtea nevoi, sau cine ne-ar fi păzit până acum slobozi” (Paraclis). Nu vom uita nici cuvintele Evanghelisului Luca (1, 28) „Bucură-te ceea ce ești plină de dar. Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei.” Și alte cuvinte ale aceluiaș evanghelist (1, 42) „Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău” și mai departe (v. 48) „Căci a căutat spre smerenia roabei sale. Căci iată de acum mă vor ferici toate neamurile.” Din clipa în

care a fost vestită Fecioarei Maria nașterea Mântuitorului, ea este pusă spre lauda tuturor neamurilor.

Iisus împăratul Cerului și al pământului trebuia să se nască din o femeie fără prihană. De aceea și nașterea Fecioarei Maria n'a fost rodul dragostei dintre soți, ci a fost rodul binecuvântării cerești asupra părinților ei. Părinții Fecioarei Maria, Ioachim și Ana din Nazaret, au trăit în însoțire 50 de ani fără să aibă copii. În rugăciunile lor către Dumnezeu cereau cu stăruință, ca să li se ia această ocară. Pentruca Dumnezeu să le asculte rugăciunea lor, mergeau regulat la biserică, ducându-se ei odată la Ierusalim, cu prilejul unei sărbători mari, au adus în biserică daruri, dară preotul Isahar n'a primit darurile lor din pricină că Ana era stearpă. S'au mahnit soții Ioachim și Ana în inima lor, dar nu s'au lepădat de credința lor, ci au mers în pustie unde postind, s'au rugat lui Dumnezeu timp de patruzeci de zile, ca să ieie

Sfințirea temeliei bisericii din Năsăud

În Țara Năsăudului, pe care vi-tregia vremilor apuse au îndepărtat-o de ortodoxie, se înregistrează în ultimele două decenii un progres tot mai pronunțat al revenirii la biserica ortodoxă. Vara trecută s'a târnosit biserica din Sângeorz-Băi, iar în Feldru se pictează iconostasul bisericii de lemn, înălțată de un țăran, de Dumitru Pop. La Ilva-mare, sute de credincioși au trecut în bloc la ortodoxie, punând bazele unei parohii, care peste câțva timp va avea și biserică.

În drumul cuceritor al renașterii ortodoxe pe Valea Someșului, în țara „cătanelor negre” și a martirajului lui Tănase Todoran, e o etapă importantă înălțarea bisericii din Năsăud. Orașelul în care a studiat I. P. S. Sa Patriarhul Miron, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, și nenumărați intelectuali vrednici, se va înălța o biserică ortodoxă, chiar în vecinătatea bătrânului liceu și a tănărului Muzeu.

Anul acesta, în 29 August s'a sfințit piatra de temelie a noii biserici, de către P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan. Sfințirea pietrii fundamentale, a fost o sărbătoare a întregului ținut.

Harnicul Păr. prof. Ioan Bunea, ctitorul bisericilor ortodoxe din granița năsăudeană, s'a îngrijit ca sărbătoarea să fie în adevăr la înălțimea semnificației deosebite noii biserici.

La intrarea în jud. Năsăud, P. S. Sa a fost întâmpinat de dl Colonel Dumitrache, prefectul județului și de dl Maior T. Cosma, comandantul legiunii de jandarmi. La intrarea în orașelul cu tradiții culturale, e bineventat de dl Gh. Născuțiu primarul orașului, care roagă pe Înaltul Prelat, să lucreze pentru unirea religioasă. În Piața Unirii, P. S. Sa e bineventat de reprezentanții cultelor.

Din piață, P. S. Sa se îndreaptă spre Capela ortodoxă, situată într'un palat al Fondurilor grănicerești deasupra Muzeului năsăudean. Aci, corul țărănesc din Mijloceni-Bărgăului, dirijat de Păr. Augustin Pop, into-

nează cântarea — „Pre Stăpânul...” Păr. prof. Ioan Bunea, neobositul misionar al plaiurilor năsăudene, exprimă bucuria credincioșilor din Năsăud, cari așteaptă să vadă terminat Sionul aceluși ținut. În numele Societății Femeilor, vorbește dna prof. Emma Dr. Mercheș.

În capela devenită neîncăpătoare, P. S. Sa înconjurat de Păr. consilierii Dr. Seb. Stanca, Dr. Vasile Sava, Ion Goron, Prof. V. Mureșanu și preoții din protopopiatul Bistriței, oficiază Liturghie arhierască. În decursul sf. Liturghii, hirotonește de preot pe tănărul absolvent Ioan Pop.

După Liturghie, clerul merge în procesiune în curtea de peste drum, în care se clădește biserica. Dl insp. Tipa, episcop, bineventează pe P. S. Sa și expune într'o cuvântare succintă istoria clădirii acestei biserici. În ritmul troparelor mistice și a cântărilor de clerici, P. S. Sa sfințește temelia noii biserici.

La sfârșitul solemnității, P. S. Sa în graiul dulce al cronicelor vechi și a limbii populare vorbește pe înțelesul tuturor despre rolul bisericii și mai ales despre importanța bisericilor ridicate prin munca credincioșilor, prin contribuția fiilor sufletești dintr'o parohie.

După festivitatea religioasă, s'a făcut recepția oficială în casa parohială. Serbarea s'a încheiat cu un banchet în sala „Regna”. I. E. N.

Slujbă religioasă la Moscova.

Minunea aceasta a fost prilejuită de moartea neuitatei noastre Regina Maria. Reprezentantul nostru diplomatic dela Moscova, cu prilejul înmormântării marei dispărute, a invitat corpurile diplomatice din Moscova la un serviciu divin, ținut în cea mai frumoasă biserică dintre câte mai există azi în capitala ateismului oficios. La acest serviciu divin guvernul comunist s'a crezut dator să trimită un reprezentant oficial. Și după moarte, Aceea, care a ctitorit România întregită, aduce Țării și creștinismului — servite cu atâta devotament în cursul vieții — prestigiu și servicii.

SUFLETUL NEAMULUI

nu vrea să fie frânt în două.

Dela C. Sa preotul Candin Suci din Măgina primim următoarea știre:

În vecinătate de mine se află comuna frunțasă Lopadea-veche cu locuitori de confesiune română unită. Dar sunt în comuna aceasta și două familii frunțase aparținătoare bisericii noastre. Într'una din aceste familii se face o nuntă. Subsemnatul eram chemat să duc la îndeplinire actul religios. Cum noi nu aveam biserică în loc, s'au aranjat lucrurile așa fel, ca ceremonia să se îndeplinească în casa miresei. Afară în stradă — zi frumoasă de sărbătoare — toată comuna, tinăr, bătrân, era întrunită să vadă frumoasa mireasă și această nuntă de elită.

Înțelegând mulțimea credincioșilor, că era pus la cale să se facă cununia în casă, o delegație de frunțasi în frunte cu primarul comunei s'a prezentat cu grabă în fața părintelui local gr. cat., cerând și solicitând deschiderea bisericii și permisiunea de a se îndeplini actul în biserica lor.

Părintele văzând fierberea

mulțimei și auzind strigătele ei, că doar aceasta — biserica ortodoxă — este legea românească adevărată, și câte altele, a supus cazul aprecierii curatorilor. Curatorii bisericii ei însăși cereau și doreau aceasta concesione. Ca preot celebrant m'am temut de aceasta încălcare de ordin și datină, dar când am văzut furia și strigățul sătenilor, că numai în biserică să se facă sf. act, de nu, toți trec la biserica neamului, am luat hotărârea să celebrăm în sfântul lăcaș. M'a uimit atâta alipire de legea noastră românească, și conștiința poporului, că noi toți suntem de aceeași lege și nu ne desparte nici o putere pământească de legea strămoșilor și bunicii noastre. Le-am mulțumit de dragostea și buna primire.

Cazul relatat de părintele Suci e o dovadă răspicat grăitoare, că sufletul neamului nu se vrea frânt în două și, mai curând ori mai târziu, prăpăstia artificial deschisă în trupul duhovnicesc al neamului va fi astupată de bunul simț al neamului, care nu vrea să moară.

INFORMAȚIUNI

Congresul învățătorilor s'a ținut, în cadre deosebit de festive, în zilele de 4 și 5 Septembrie la Constanța. El a însemnat un pas hotărâtor în opera de consolidare inaugurată de noul regim. - Vom reveni.

O frumoasă manifestare românească la Cluj. Centrala Reuniunilor de meseriași, comercianți și muncitori români, cu sediul în Cluj, în ziua de 28 August a comemorat, printr'un Parastas în Catedrala ortodoxă și în cadrele unei ședințe festive, 22 de ani dela intrarea României în războiu. Cu acest prilej s'a arătat opera uriașă săvârșită de această Centrală pentru românizarea orașelor noastre înstreinate și pentru

desrobirea noastră economică. În realizarea acestui scop mareș, strădaniile Reuniunii sunt însoțite de aprobarea și simpatia întregii opinii publice românești.

Comemorarea lui Aurel Vlaicu.

La Biserica Albă din București a avut loc Miercuri, 31 August, comemorarea a 25 ani dela moartea în veci neuitatului erou al văzduhului și al visului nostru de întregire, Aurel Vlaicu. Această comemorare a fost expresia recunoștinței neamului pentru gloria ce a adus-o numelui de român pe tărâmul aeronauticii. Și a admirației pentru cel ce a vrut să înfrunte, cu pasărea lui măiastră, vițregia hotarelor nefirești. - Cinstirea

această ocară de pe ei; și, iată, Dumnezeu a ascultat rugăciunea lor. Din astfel de părinți s'a născut Aceea, care a aflat har înaintea lui Dumnezeu.

Încă copilă fiind, în vârstă de 3 ani, părinții fecioarei Maria au dăruit-o bisericii, unde și-a petrecut viața în fumul tămâiei, lăudând și preamărind pe Dumnezeu. La această Marie, atunci când era logodită cu Iosif, fecioară fiind, a venit arhanghelul Gavril trimis fiind de Dumnezeu, zicându-i: „Bucură-te ceea ce ești cu dar dăruită. Domnul este cu tine Binecuvântată ești tu între femei” (Luca 1, 28).

Nu putem, vorbind de Fecioara Maria, să nu pomenim și pe Fiul său, Domnul nostru Iisus Hristos, căci și Fecioara Maria numai prin El este preamărită. Pomenind pe Fecioara Maria, lăudăm pe Fiul său către care ne și rugăm ca să ne mântuiască sufletele noastre. Prin credința în Iisus Hristos câștigăm viața veșnică, căci prin faptele noastre n'am putut să ne împăcăm cu Dumnezeu, ci numai prin Iisus Hristos, după cuvintele Scripturii „Iar Israel, umblând după legea dreptății, n'a a-

juns la legea care dă îndreptare. Pentru ce? Pentru că voind să ajungă, nu prin credință, ci ca din faptele legii, s'au poticnit de peatra poticnirii.” (Rom. 9. 31, 32.)

Să nu ne lăudăm deci înaintea lui Dumnezeu cu faptele noastre, căci numai acele fapte sunt bune, care izvoresc din credință, iar credinciosul nu se laudă nici înaintea lui Dumnezeu și nici înaintea oamenilor. Iată ce spune sfântul apostol Pavel, după ce a ajuns la credința în Iisus Hristos „Cu darul lui Dumnezeu sunt ce sunt și darul Lui, carele este întru mine, nu a fost în deșert, ci mai mult decât toți aceia m'am ostenit: însă nu eu, ci darul lui Dumnezeu carele este cu mine.” (I Cor. 15, 10.) Astfel ne vorbește Apostolul neamurilor. Nu trebuie să fim ca fariseii, urși de Iisus Hristos, căci față de Dumnezeu și mărirea Lui noi toți suntem păcătoși. Așa scrie în cartea sfântă „De vom zice că păcat nu avem, pe noi înșine ne înșelăm, și adevărul nu este întru noi.” (I Ioan 1, 8.)

Acela se roagă cu credință, așteptând mân-

tuirea, care se umilește pe sine, recunoscându-se păcătos înaintea lui Dumnezeu și implorând mila Lui, se roagă atotbunătății lui Dumnezeu, ca să nu treacă cu vederea rugăciunea cea de umilință, ci să-i fie bine primită. De aceea și noi, pomenind Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, să alungăm din sufletele și inimile noastre mândria și ura și cu umilință, cu credință și cu dragoste, lăudând pe Iisus Hristos să ne rugăm Lui prin sfântă Maica sa zicând:

„Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te ceea ce ești cu dar dăruită, Marie Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Hristos Mântuitorul sufletelor noastre. Prea sfântă Marie, maica lui Dumnezeu, roagă-te pentru noi păcătoșii, acum și până în ceasul morții noastre.” Amin.

Pr. DUMITRU RUSU

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată”

memoriei lui e o datorie, a cărei împlinire ne cinstește pe noi. În Aurel Vlaicu cinștim valoarea vieții pusă în slujba unui ideal.

DI M. Cancicov, titularul ministerului de finanțe, s'a înapoiat în capitală Miercuri, 7 I. c., venind din străinătate, deplin restabilit. În aceeași zi și-a luat postul în primire.

Italia antisemită. Ca o reacțiune împotriva antifascismului evreiesc internațional, Italia a luat drastice măsuri pentru o cât mai grabnică scoatere a Evreilor din viața economică și culturală a imperiului italian. Nu pot fi prevăzute repercusiunile, pe teren internațional, ale acestor măsuri; ele vor contribui, de sigur, la recunoașterea necesității de a se găsi o soluție a problemei semite.

Situația confesională în Germania. Înainte de *Anschluss*, în cifră rotundă existau în Germania 41 milioane protestanți și 21 milioane de romano-catolici. Procentual 61% protestanți, sau două treimi, iar 39% sau o treime, romano-catolici.

Azi situația este următoarea: 27 milioane romano-catolici la 41 milioane protestanți — adică un raport de două cincimi la trei cincimi. Aportul Austriei este de 6 milioane romano-catolici.

Parohii romano-catolice sunt 12 mii 482 iar protestante — bine înțeles toate nuanțele — sunt 13.470.

AVIZ. Aducem la cunoștința cititorilor noștri, că „Librăria Eparhială” din Cluj, (Piața Cuza Vodă Nr. 6), este asortată cu tot felul de rechizite și cărți școlare.

BIBLIOGRAFIE

Lazar Iacob. Natura juridică a patronatului suprem și drepturile suverane ale Statului român. Cluj 1938. 96 pagini.

Distinsul profesor de drept bisericesc dela Universitatea din Cluj reia problema controversată a dreptului de patronat suprem exercitat de regii Ungariei față de cultul catolic din Transilvania, întrebându-se dacă el mai este valabil și în România de azi. Două teorii își dispută legitimitatea: una catolică, afirmând că dreptul de patronat suprem a fost un privilegiu personal acordat regilor maghiari de Papa, iar cealaltă a doctrinarilor laici, cari susțin că el este un atribut al suveranității Statului, deci o prerogativă regală. Autorul expune desvoltarea istorică a patronatului suprem în Ungaria, rezumând opiniile celor mai reputați canoniști și juriști maghiari. Concluziile la cari ajunge sunt următoarele: „Drepturile de patronat suprem n'au fost drepturi personale ale regilor maghiari și nici privilegiu ale regilor apostolici, ci au fost drepturi suverane, drepturi ale Coroanei. În baza suveranității de Stat, *Regele României* are dreptul să exercite prerogativele patronatului suprem, întocmai cum le-au exercitat regii maghiari, regenții Un-

gariei și principii din Ardeal. Concordatul din 1927 n'a desființat patronatul suprem. El a limitat numai exercitarea unor drepturi ca: donațiunea beneficiilor bisericești. Dar față de averile bisericești și față de Statul catolic din Ardeal drepturile de patronat suprem rămân în vigoare. Acordul din 1932 nu a fost investit cu toate formele regale, de aceea nu este încă obligatoriu. În nici un caz el nu desființează drepturile de patronat suprem al Regelui. La averile bisericești patronatul suprem este justificat prin caracterul acestor averi, cari sunt donațiuni de Stat. Ele au fost și au rămas averi de Stat. Un amestec mai pronunțat în administrarea acestor averi nu se poate considera ca o nesocotire a autonomiei bisericii catolice și a principiului de egală îndreptățire cu celelalte culte. Concordatul poate fi denunțat și situația cultului catolic poate fi reglementată prin completarea legii cultelor sau prin încheierea unui nou Concordat.”

Felul cum privește chestiunea d. prof. L. Iacob este just și științific. Argumentele sunt clare și convingătoare. Studiul său cu greu poate suferi o replică valabilă din tabăra adversă. Am dori firește, să vedem și consecințele practice ale aceste teze obiective. Cine va avea curajul să le tragă bărbătește, făcând să triumfe suveranitatea Statului românesc?

Arhim. Scriban: „Datoria preotului către limba bisericească”. Sibiu, 1938, editura „Revistei Teologice”, în 8°, 31 pagini.

În Biblioteca „*Bunului Păstor*”, întemeiată de I. P. Sf. Sa în 1911, a apărut o broșură din domeniul teologiei pastorale: „*Datoria preotului către limba bisericească*” de I. P. C. Sa Arhimandritul-Mitrofor Dr. Iuliu Scriban, profesor de omiletică și catihetică la Facultatea de teologie din Chișinău. Broșura apare ca Nr. 18 al acestei biblioteci și s'a trimis gratuit drept cadou de Paști abonaților *Revistei Teologice*, (care în toată vremea a avut conducători iscusiți ca I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan și P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan).

Cu stilul cunoscut de dulce povestitor moldovean, Arhim. Scriban arată că printre obligațiunile slujitorilor altarelor se numără și cele relative la limba românească. Menirea preotului e de-a conserva și de-a propovădui o limbă cât mai pură, cât mai lipsită de neologisme așa cum o cunoaștem din vechile cărți bisericești.

Distinsul redactor al *Revistei Teologice* care și-a luat obligația nobilă de a duce mai departe biblioteca atât de utilă a *Bunului Păstor*, are câteva cuvinte frumoase și mișcătoare în Prefața ce precedează lucrarea Păr. Scriban. Ea face dovada unei credințe idealiste în lupta pentru sporirea mijloacelor de cultivare a clerului nostru. I. E. N.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 6259/1930.

CIRCULARĂ

Ministerul Cultelor și Artelor, Comisiunea Monumentelor Istorice sub Nr. 2020 din 31 August crt. face cunoscut că toate bisericile clădite înainte de anul 1850 sunt de drept monumente istorice.

Cluj, la 5 Septembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 6307/1938.

Comunicat.

Având în vedere că la 1 Octombrie se încep cursurile la mănăstirea noastră „Sf. Elisaveta” din Cluj, invităm pe preoții noștri să îndrume pe candidatele, cari doresc să între în această mănăstire să-și trimită cererile însoțite de documentele ce le au până cel mult la 22 Septembrie, ca să li se poată da rezultatul din bună vreme.

Cluj, la 3 Septembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 6302—1938.

Ordin circular

către toate oficiile protopopești și parohiale din Eparhie.

Ministerul Cultelor și Artelor cu ordinul Nr. 37593—1938 dispune, că pe viitor toate cererile trebuiesc adresate Ministerului numai pe cale ierarhică, adică prin Chiriarihie.

Toate petițiunile, înaintate direct Ministerului, vor rămânea nerezolvate.

Ceeace se comunică spre știre și conformare.

Cluj, la 6 Septembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Oficiul parohial ortodox român Baica.

Nr. 45/1938.

(40) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din Baica, protopopiatul Unguraș, jud. Cluj, dă în întreprindere pe cale de licitație publică *zidirea din roșu și punerea sub acoperământ a bisericii*, conform planului și devizului aprobat de Veneratul Consiliu Eparhial din Cluj sub Nr. 5767 din 16 Aug. 1938 și invită pe cei interesați ca până la 14 Septembrie a. c. să-și înainteze Consiliului parohial oferta în scris, închisă și sigilată.

Licitatia se va ținea în aceeași zi la ora 3 p. m., în localul designat spre acest scop.

Parohia dă cărămida, piatra, nisipul, apa, precum și stejarul trebuincios, toate transportate pe șantier.

Concurenții vor depune o garanție de 10% în numerar ori hârtii de valoare din valoarea de 218.728 Lei a devizului.

Planul și devizul se pot vedea zilnic la oficiul parohial.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea bisericii aceluia dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanție atât morală cât și materială, fără considerare la preț.

Consiliul parohial nu supoartă spesele de participare la licitație.

Antreprenorul căruia i se va încredința lucrarea, va avea să supoarte prețul planului și devizului, precum și cota recerută pentru Casa Invățământului Industrial prevăzută prin Înaltul Decret Regal Nr. 2954/1937 art. 111.

În cazul când prima licitație nu se va putea ținea din lipsă de concurenți sau alte motive, la data de 18 Septembrie, la aceeași oră, cu aceleași condițiuni se va ținea o nouă licitație, când se va putea da și din mână liberă.

Baica, la 19 August 1938.

Emil Miclea Druhora Gheorghe
paroh ort. rom. epitrop.

Nr. 392—1938.

„Văzut.”

Unguraș, 3 August 1938.

Protopop: I. Ghiurițan.

Protopopiatul ort. rom. Lupșa

Nr. 694—1938.

(41) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei Lupșa, din protopopiatul Lupșa, se publică prin aceasta concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renășterea*”.

Preotul care va fi numit se va bucura de următoarele beneficii:

1. Salar dela stat, conform calificăției.

2. Case parohiale noi, deplin corespunzătoare.

3. Bucate: grâu și porumb, câte 1/2 ferdelă de familie, după starea materială a fiecăreia.

4. 8 m. ster lemne de foc aduse la locuință.

5. Folosința fânului din cimitir.

6. Stolele îndatinate.

Concurenții își vor înainta cererea și documentele de lipsă, în termenul fixat, Consiliului eparhial.

Baia-de-Arieș, la 31 Aug. 1938.

În înțelegere cu consiliul parohial din Lupșa

Vasile Șpan, protopop.

Protopopiatul ortodox român Unguraș.

Nr. 356—1938.

(38) 2—3

CONCURS

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „*Renășterea*”, pentru postul de preot din parohia Păușa devenit vacant prin pensionare, pe lângă următoarele venituri:

17 jughere sesiune parohială.

Salarul dela stat.

Stolele obicinuite.

Până la zidirea caselor parohiale, parohia va închiria locuință corespunzătoare pentru preotul ales.

Reflectanții își vor înainta în termenul deschis cererile instruite conform normelor în vigoare și cu prealabila noastră incuviințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu referințele locale, în candidație însă fără act de învoire dela P. S. Episcop nu vor fi luați.

Unguraș, la 30 Iulie 1938.

Consiliul parohial din Păușa în conțelegere cu Oficiul protopopesic al tractului Unguraș.

Protopop Ioil Ghiurițan.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.